

УДК 351.74:352.07:342.56

DOI <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2025.3.9>

Самойленко Лариса Яківна,

кандидат наук з державного управління, доцент,
доцент кафедри менеджменту та державної служби
Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького
ORCID ID: 0000-0002-0335-3077

Надич Богдан Миколайович,

магістрант кафедри менеджменту та державної служби,
Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького
ORCID ID: 0009-0006-5418-4388

Потапенков Юрій Володимирович,

магістрант кафедри менеджменту та державної служби
Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького
ORCID ID: 0009-0009-6594-6212

МЕХАНІЗМИ ВЗАЄМОДІЇ ПРАВООХОРОННИХ ТА СУДОВИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ З ГРОМАДЯНАМИ ТА ІНСТИТУТАМИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА: ІНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ ТА КОМУНІКАЦІЙНИЙ АСПЕКТИ

MECHANISMS OF INTERACTION BETWEEN LAW ENFORCEMENT AND JUDICIAL AUTHORITIES OF UKRAINE WITH CITIZENS AND CIVIL SOCIETY INSTITUTIONS: INSTITUTIONAL-LEGAL AND COMMUNICATION ASPECTS

У статті досліджуються механізми взаємодії правоохоронних та судових органів України з громадянами та інститутами громадянського суспільства у контексті інституційно-правових та комунікаційних аспектів. Розкрито сучасні виклики, що зумовлюють необхідність підвищення прозорості та довіри до органів публічної влади, зокрема надмірна бюрократизація, недостатня цифровізація процесів та обмеженість інституційних форм партнерства. Особлива увага приділяється розвитку електронних сервісів, формуванню відкритих комунікаційних стандартів, створенню консультативно-дорадчих рад та впровадженню механізмів громадського моніторингу. Підкреслено значення правової освіти та культури участі громадян, що сприяють ефективній реалізації прав і підвищенню рівня демократичної легітимності судової та правоохоронної системи. Зроблено висновок, що поєднання інституційно-правових інновацій та сучасних комунікаційних практик є ключовим чинником удосконалення взаємодії між державними інституціями та громадянським суспільством.

Ключові слова: публічне управління, правоохоронні органи, судова влада, громадяни, громадянське суспільство, комунікація, інституціоналізація, цифровізація.

The article examines the mechanisms of interaction between law enforcement agencies, the judiciary, citizens, and civil society institutions in Ukraine, focusing on both institutional-legal and communication dimensions. It emphasizes that the effectiveness of such cooperation largely depends on the quality of the legal framework, the availability of communication tools, and the inclusiveness of public administration processes. Special attention is given to challenges such as excessive bureaucracy, insufficient synchronization between legislation and management practices, limited digitalization, and the declarative nature of institutionalization of cooperation. The research highlights the potential of advisory councils, digital platforms, public hearings, and open court sessions to strengthen public control and improve transparency. At the same time, their efficiency is determined by the digital literacy of citizens, openness of institutions, and readiness for dialogue. The study outlines perspectives for further improvement, including the development of a comprehensive communication policy for law enforcement and judicial bodies, expansion of digital services, strengthening of institutional partnerships with civil society, and increasing the legal and digital culture of the population. The findings contribute to the understanding of modern models of public administration in Ukraine and provide practical recommendations for enhancing trust, accountability, and transparency of institutions in line with European standards of democratic governance.

Key words: public administration, law enforcement, judiciary, citizens, civil society, communication, institutionalization, digitalization.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими і практичними завданнями.

Взаємодія правоохоронних і судових органів з громадянами та інститутами громадянського суспільства є ключовою умовою формування довіри до влади та реалізації принципів демократичного врядування. В умовах воєнного стану та суспільних трансформацій ця проблема набуває особливої актуальності, адже від рівня прозорості, відкритості та підзвітності державних інституцій залежить ефективність публічного управління і забезпечення прав людини.

Попри наявність нормативно-правових засад, практика взаємодії залишається фрагментарною, часто формалізованою, з низьким рівнем комунікаційної культури та цифровізації. Це породжує дефіцит довіри, посилює соціальну напругу і знижує легітимність державних органів.

Наукове значення дослідження полягає у комплексному аналізі інституційно-правових та комунікаційних аспектів взаємодії, а також у порівнянні українського та європейського досвіду. Практичне значення – у формуванні ефективних механізмів партнерства між державою та суспільством, посиленні громадського контролю й удосконаленні управлінських рішень.

Отже, проблема взаємодії правоохоронних та судових органів з громадськістю має безпосередній зв'язок із завданнями публічного управління, державотворення та утвердження верховенства права в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблематика взаємодії органів публічної влади, судової системи та інститутів громадянського суспільства знайшла широке відображення у сучасних наукових дослідженнях. Так, питання механізмів громадського контролю у сфері публічного управління висвітлено у роботі В. Стаценка [16]. У працях Н. Бондарчук [3], С. Сороки та С. Лізаковської [15] проаналізовано особливості інституціоналізації співпраці органів публічного управління з організаціями громадянського суспільства та окреслено напрями вдосконалення механізмів такої взаємодії. М. Корощенко [6] акцентує увагу на наявних проблемах у цій сфері та пропонує шляхи їх подолання.

Теоретико-правові аспекти комунікаційної діяльності органів публічного управління досліджує О. Білоус [1]. Значний внесок у розвиток наукових підходів до формування комунікаційної політики судової влади зробили праці М. Логунової, М. Лашкіної, П. Гвоздика та А. Алексеєва [7], а також навчально-практичний посібник О. Величко і Т. Янковської [4], які визначають

основи ефективної комунікації судів із громадськістю.

Особливу увагу науковці приділяють проблемі довіри до судової влади як складової системи національної безпеки України [14]. М. Бліхар [2] досліджує правову характеристику взаємодії судової влади з інститутами громадянського суспільства, тоді як Л. Самойленко та Д. Ткачук [13] розкривають напрями регулювання взаємовідносин органів правосуддя з громадськістю, що сприяє поглибленню розуміння організаційних та правових засад у цій сфері.

Важливе значення мають і науково-практичні матеріали Національної школи суддів України [8], у яких визначено шляхи підвищення рівня правової освіти громадян та вдосконалення комунікаційної діяльності судів.

Водночас, попри наявний масив наукових досліджень, актуальним залишається питання подальшого удосконалення організаційних і нормативно-правових механізмів взаємодії правоохоронних та судових органів з громадянами та громадянським суспільством.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є комплексний аналіз інституційно-правових та комунікаційних механізмів взаємодії правоохоронних і судових органів України з громадянами та інститутами громадянського суспільства, а також визначення напрямів удосконалення такої взаємодії в контексті сучасних реформ публічного управління.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Взаємодія правоохоронних та судових органів із громадянами та інститутами громадянського суспільства становить ключовий компонент формування демократичної, правової держави. У сучасних умовах трансформації публічного управління в Україні зростає потреба у створенні ефективних механізмів співпраці, які забезпечували б баланс між державними інституціями та громадськістю, підвищуючи рівень довіри, прозорості й підзвітності.

Нормативно-правова база взаємодії судових та правоохоронних органів з громадянами в Україні ґрунтується на принципах демократичного врядування, прав людини та верховенства права, що закріплені в Конституції України. Ці принципи визначають основи функціонування державних органів, орієнтуючи їх на забезпечення прав і свобод громадян. Зокрема, Конституція України проголошує людину, її права та свободи найвищою соціальною цінністю [5], що є основою для розвитку правової держави та демократичного суспільства.

Законодавчі акти, такі як Закон України «Про Національну поліцію» [11], Закон України «Про судову систему і статус суддів» [12] та Закон України «Про доступ до публічної інформації» [10], регламентують прозорість діяльності, процедури комунікації та механізми громадського контролю. Зокрема, Закон України «Про Національну поліцію» визначає основи організації та діяльності Національної поліції, її завдання та повноваження, а також взаємодію з іншими органами державної влади та громадськістю. Цей закон сприяє забезпеченню правопорядку та безпеки громадян, а також підвищенню довіри до правоохоронних органів.

Закон України «Про судову систему і статус суддів» [12] визначає організацію судової влади, статус суддів, їх права та обов'язки, а також гарантії незалежності суддів. Цей закон сприяє забезпеченню справедливого та неупередженого правосуддя, а також підвищенню прозорості та підзвітності судової влади.

Закон України «Про доступ до публічної інформації» [10] гарантує право кожного на доступ до публічної інформації, що перебуває у володінні органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Цей закон сприяє забезпеченню прозорості діяльності органів публічної влади, підвищенню рівня обізнаності громадян про діяльність державних органів та зміцненню демократичних процесів у суспільстві.

У контексті європейської інтеграції особливого значення набуває адаптація українського законодавства до стандартів Ради Європи та Європейського Союзу. Це передбачає інституційне закріплення принципів відкритості, публічності та участі громадян у процесах ухвалення рішень. Зокрема, Україна зобов'язалася забезпечити незалежність судової влади, прозорість діяльності органів публічної влади та участь громадян у процесах ухвалення рішень відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

Однак, незважаючи на наявність зазначених законодавчих актів, аналіз правових норм свідчить про наявність прогалин у нормативному забезпеченні взаємодії судових та правоохоронних органів з громадянами. Зокрема, відсутність єдиної стратегії комунікації між органами публічної влади та громадськістю, недостатня правова регламентація створення консультативно-дорадчих рад за участю громадськості при судах та органах поліції, а також обмежений доступ громадян до електронних сервісів у сфері правосуддя є суттєвими проблемами, які потребують вирішення.

Як зазначає О. В. Білоус «відсутність єдиного підходу до визначення поняття та ознак правоохоронних органів у правовій доктрині та законодавстві України призводить до правової невизначеності та ускладнює ефективну взаємодію між органами публічної влади та громадянами» [1].

Тому, для забезпечення ефективної взаємодії між судовими та правоохоронними органами з громадянами необхідно розробити та впровадити єдину стратегію комунікації, удосконалити нормативно-правову базу, створити консультативно-дорадчі ради за участю громадськості при судах та органах поліції, а також забезпечити доступ громадян до електронних сервісів у сфері правосуддя. Ці заходи сприятимуть підвищенню прозорості діяльності органів публічної влади, зміцненню довіри громадян до державних інститутів та розвитку демократичних процесів у суспільстві.

Комунікаційні механізми взаємодії судових та правоохоронних органів з громадськістю в сучасній Україні набувають дедалі більшої ваги у контексті формування демократичної держави та розбудови ефективної системи публічного управління. Важливим напрямом такої взаємодії є створення консультативно-дорадчих органів, зокрема громадських рад при судах і органах поліції, які дозволяють залучати представників інститутів громадянського суспільства до обговорення політик, здійснення громадського контролю та моніторингу ефективності діяльності державних інституцій. Як підкреслює В. Стаценко, такі інституційні форми є необхідним інструментом підвищення довіри громадян до органів влади та зміцнення прозорості їх діяльності [16].

Значного поширення останніми роками набули електронні сервіси та платформи електронного правосуддя, що забезпечують оперативність комунікацій і спрощують доступ громадян до правосуддя. Йдеться, зокрема, про системи електронних звернень, електронні кабінети учасників судових процесів, Єдиний державний портал судової інформації. Саме цифрові технології стають одним із ключових чинників, які дозволяють долати бар'єри між громадянином та системою правосуддя, сприяючи відкритості та зниженню рівня бюрократизації комунікацій [9].

Водночас традиційні механізми прямої взаємодії (публічні слухання, круглі столи, відкриті судові засідання) залишаються важливим каналом налагодження довіри та формування партнерських відносин між судами, правоохоронними органами і громадськістю. Такі заходи сприяють підвищенню легітимності судових рішень і зміц-

ненню авторитету правоохоронної системи. Відкритість судочинства є одним із базових чинників розвитку довіри суспільства до інститутів правосуддя [14].

Важливим елементом комунікаційних стратегій є інформаційні кампанії та офіційні інтернет-ресурси судових і правоохоронних органів, які забезпечують доступ громадян до актуальної інформації про судові рішення, статистику діяльності, нормативно-правові акти, а також роз'яснення процедур. Сучасна система комунікацій у сфері публічного управління має базуватися не лише на забезпеченні доступу до інформації, але й на формуванні активного діалогу між владними структурами та громадянами, що передбачає новий формат комунікаційної культури [13].

Ефективність цих механізмів значною мірою залежить від рівня цифрової грамотності населення, прозорості адміністративних процедур та готовності інституцій до відкритого діалогу. Дослідники підкреслюють, що поєднання правових основ, електронних сервісів і традиційних форм комунікації створює комплексну модель взаємодії, здатну суттєво підвищити якість публічного управління у сфері судочинства та правоохоронної діяльності [2].

Удосконалення комунікаційних механізмів між органами влади та громадськістю стикається з низкою істотних проблем і бар'єрів, які значно знижують ефективність взаємодії. Ці перешкоди носять як нормативно-правовий характер, так і організаційно-культурний, технологічний та суспільний.

Однією з ключових проблем є фрагментарність нормативного регулювання. Хоча в Україні існують закони, що передбачають права на доступ до інформації чи відкритість процедур (наприклад, Закон «Про доступ до публічної інформації»), часто відсутні чіткі процедури й механізми для їх реалізації у практиці судів та правоохоронців. Судовий посібник «Комунікації судової влади» звертає увагу на те, що внутрішня і зовнішня комунікації судової влади потребують методичного забезпечення, однак процес гармонізації таких стандартів перебуває на етапі становлення [7].

Другим суттєвим бар'єром є відсутність єдиної стратегії або комунікаційної політики на рівні державних органів. Без системного підходу, у якому окреслено цілі, аудиторії, канали комунікації, засоби оцінки ефективності, механізми взаємодії лишаються уривчастими та неузгодженими. Як показано в дослідженні Н. Торхової «Система зв'язків з громадськістю (на прикладі

органів правосуддя)», відсутність уніфікованого підходу значно обмежує потенціал органів влади у формуванні діалогу з населенням [17].

Третім вагомим бар'єром є технологічні й кадрові обмеження. Багато органів судової та правоохоронної влади не мають достатніх ресурсів для розробки або підтримки сучасних електронних платформ, систем звернень, інтерактивних вебсайтів чи мобільних додатків. У поєднанні з низьким рівнем цифрової грамотності серед певних верств населення це призводить до того, що електронні інструменти стають недоступними або неефективними для частини громадян. У посібнику «Управління в судах» зазначені типові комунікаційні бар'єри — відсутність стандартів, нерозвинена цифрова інфраструктура, нестача кваліфікованих працівників у судах, які б вміли працювати з інформаційними каналами [4].

Четвертим бар'єром виступає недостатня правова культура громадян та низький рівень довіри до інституцій. Навіть якщо органи влади відкриті до комунікації, громадяни часто не знають про свої права чи про те, як користуватися механізмами взаємодії. У результаті звернення залишаються поодинокими, а зворотний зв'язок — нерегулярним або поверховим. Недостатнє розуміння серед людей інструментів суспільного контролю і небажання брати участь послаблюють дієвість будь-яких комунікаційних ініціатив [6].

Також слід виокремити організаційно-адміністративні труднощі, зокрема надмірну бюрократію, відсутність мотивування працівників, внутрішню спротивливість до змін, а також укорінені інерційні практики закритості. Державні служби часто мають формальний підхід до публічних звернень, без реального залучення громадськості у прийняття рішень. У публікації «Удосконалення механізмів взаємодії органів публічної влади та інститутів громадянського суспільства» Н. Бондарчук відзначає, що основна проблема — це відсутність синхронізації між законодавчими нормами та управлінськими практиками, що ускладнює інституалізацію формального партнерства [3].

Крім того, концепція інституціоналізації співпраці часто залишається декларативною. У статті С. Сороки «Особливості інституціоналізації співпраці органів публічного управління з організаціями громадянського суспільства» зазначається, що партнерські формати співпраці не завжди мають стабільне правове підґрунтя або механізми забезпечення їх дієвості, що призводить до того, що вони працюють лише епізодично [15].

Разом усе це формує ситуацію, коли механізми взаємодії часто залишаються декларативними або недостатньо дієвими. Подолати ці бар'єри можна лише через системну реформу: оновлення нормативної бази, створення національної стратегії комунікації, розвиток цифрових інструментів, підвищення правової освіти населення та культивування комунікаційної культури в державному апараті.

Перспективи удосконалення механізмів взаємодії між судами, правоохоронними органами та громадянським суспільством визначаються як стратегічним вектором демократичної трансформації України, так і практичною необхідністю підвищення довіри громадян до інституцій влади. У цьому контексті першочерговим завданням є створення цілісної комунікаційної політики на державному рівні, яка б визначала стандарти взаємодії, алгоритми інформування, механізми консультацій із громадськістю та процедури зворотного зв'язку. Відкритість судів має ґрунтуватися на стандартизованих процедурах комунікації, що забезпечує рівний доступ громадян до інформації та мінімізує ризики маніпуляцій.

Важливою перспективою є цифровізація комунікаційних процесів. Запровадження інтегрованих онлайн-платформ для звернень, консультацій та обговорень підвищить не лише швидкість, а й прозорість реагування державних інституцій. Цифрові інструменти сприяють скороченню бюрократичних процедур і підвищенню зручності взаємодії громадян з органами влади.

Третьою перспективою є поглиблення інституціоналізації партнерства між органами публічної влади та громадянським суспільством. Залучення громадських організацій до дорадчих органів при судах і правоохоронних структурах сприятиме виробленню більш збалансованих управлінських рішень, підвищуючи ефективність і довіру до інституцій.

Не менш важливим напрямом удосконалення є розвиток кадрового потенціалу судової та правоохоронної влади. Йдеться не лише про підвищення кваліфікації службовців у сфері права, а й про формування комунікаційних та цифрових компетентностей, орієнтованих на сервісну модель управління, де важливу роль відіграють навички діалогу, фасилітації та медіації.

Суттєве значення має також правова освіта громадян та розвиток культури участі. Навчально-методичні матеріали Національної школи суддів наголошують, що громадяни повинні не лише знати про свої права, а й мати практичні інструменти для їх реалізації, зокрема доступ до право-

вої допомоги та освітніх проєктів у сфері юстиції [8].

Нарешті, перспективи розвитку полягають у запозиченні кращих європейських практик, де діалог між судами та суспільством базується на принципах прозорості, незалежності та сервісності. Досвід Литви та Польщі у впровадженні комунікаційних стратегій судової влади може слугувати дороговказом для української системи, оскільки демонструє ефективність поєднання інституційної незалежності з відкритістю до громадян.

Таким чином, удосконалення механізмів взаємодії потребує комплексного підходу: поєднання нормативного регулювання, технологічних інновацій, кадрового розвитку та активного залучення громадянського суспільства. Лише за таких умов можна забезпечити підвищення рівня довіри, прозорості та результативності діяльності судів і правоохоронних органів в Україні.

На підставі проведеного аналізу нормативно-правових актів, комунікаційних механізмів та проблем у взаємодії судових і правоохоронних органів із громадянами виявлено, що сучасна система публічного управління у цій сфері перебуває у стані трансформації. Інституційно-правове забезпечення, розвиток цифрових платформ, а також активне залучення громадянського суспільства створюють передумови для підвищення прозорості, підзвітності та ефективності роботи органів влади. Водночас виявлені прогалини у нормативному регулюванні та обмежений рівень комунікаційної взаємодії вказують на необхідність цілеспрямованих реформ і удосконалення існуючих механізмів, що є логічним підґрунтям для формулювання остаточних висновків дослідження.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Проведене дослідження засвідчує, що ефективність взаємодії правоохоронних і судових органів з громадянами значною мірою залежить від інституційно-правового підґрунтя та комунікаційної політики. Нормативно-правові акти створюють базові умови для прозорості діяльності органів публічної влади та забезпечення громадського контролю. Водночас аналіз показав, що існують суттєві прогалини: відсутність єдиної стратегії комунікації, недостатня врегульованість консультативно-дорадчих рад при судах і правоохоронних органах, обмежений доступ громадян до електронних сервісів та низький рівень правової культури населення.

Дослідження комунікаційних механізмів взаємодії свідчить, що громадські ради, електро-

нні платформи, публічні слухання та відкриті судові засідання забезпечують потенційно ефективний зворотний зв'язок із громадянами, однак їхня результативність значною мірою залежить від цифрової грамотності населення, прозорості адміністративних процедур та готовності інституцій до відкритого діалогу.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямі пов'язані з кількома ключовими аспектами: розробкою комплексної стратегії комунікаційної політики для судових та правоохоронних органів, яка б гармонізувала нормативне регулювання та забезпечувала ефективний зворотний зв'язок із громадянами; інституціоналізацією партнерства з громадянським суспільством, включно з розвитком консультативно-дорадчих органів, громадських рад і механізмів моніторингу діяльності органів влади; цифровізацією та

розвитком електронних сервісів, зокрема інтеграція платформ електронного правосуддя та електронних звернень, що забезпечить оперативність і прозорість взаємодії; підвищенням правової та цифрової культури громадян, що передбачає впровадження освітніх та просвітницьких програм, розширення доступу до правової допомоги та навчальних ресурсів; дослідженням ефективності конкретних комунікаційних механізмів у різних регіонах України з метою виявлення найкращих практик та моделювання рекомендацій для впровадження на національному рівні.

Реалізація зазначених напрямів дозволить не лише підвищити рівень прозорості та підзвітності правоохоронних і судових органів, а й зміцнити довіру громадян до інститутів публічного управління, що відповідає сучасним європейським стандартам демократичного врядування.

REFERENCES:

1. Bilous, O. V. (2020). Pryntsypy, kanony, sposoby tлумachennia norm prava: analiz spivvidnoshennia katehorii [Principles, canons, methods of interpretation of legal norms: analysis of correlation of categories]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya Pravo*, 61(1), 7–12. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2021/02/No.61-1.pdf> (accessed: 30.09.2025).
2. Blikhar, M. M. (2022). Pravova kharakterystyka vzaiemodii orhaniv sudovoi vlady ta instytutiv hromadianskoho suspilstva [Legal characteristics of interaction between judicial authorities and civil society institutions]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2022/05/45.pdf> (accessed: 30.09.2025).
3. Bondarchuk, N. V. (2022). Udoskonalennia mekhanizmiv vzaiemodii orhaniv publichnoi vlady ta instytutiv hromadianskoho suspilstva [Improvement of interaction mechanisms of public authorities and civil society institutions]. *Public Administration and Regional Development*, 18. DOI: 10.34132/pard2022.18.03.
4. Velychko, O., & Yankovska, T. (2010). Efektyvna komunikatsiia. Posibnyk dlia pratsivnykiv aparatu sudu [Effective communication. A handbook for court staff]. Kyiv, 120 p. URL: <https://court.gov.ua/userfiles/EffectiveCommunication.pdf> (accessed: 30.09.2025).
5. Verkhovna Rada of Ukraine. (1996). Konstytutsiia Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 28.06.1996 № 254k/96-VR [Constitution of Ukraine: Law of Ukraine of 28.06.1996 No. 254k/96-VR]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр#Text> (accessed: 30.09.2025).
6. Koroshchenko, M. M. (2024). Problemy vzaiemodii publichnoi vlady ta hromadianskoho suspilstva v Ukraini ta shliakhy yikh vyrishennia [Problems of interaction between public authorities and civil society in Ukraine and ways of solving them]. *Investytzii: praktyka ta dosvid*, 4. DOI: 10.32702/2306-6814.2024.4.229.
7. Lohunova, M. M., Lashkina, M. H., Hvozdk, P. O., & Alieksieiev, A. H. (2016). Komunikatsii sudovoi vlady: naukovo-praktychnyi posibnyk [Judicial authority communications: scientific-practical manual]. Kyiv. URL: <https://nsj.gov.ua/files/1452500582posibnyk.pdf> (accessed: 30.09.2025).
8. Natsionalna shkola suddiv Ukrainy. (2021). Metodychni materialy shchodo pravovoi osvity hromadian ta komunikatsiinoi diialnosti sudiv [Methodical materials on legal education of citizens and communication activities of courts]. Kyiv, 48 p. URL: <https://nsj.gov.ua/> (accessed: 30.09.2025).
9. Pavlyshyn, Z. Ya. (2018). Elektronne uriaduvannia yak instrument modernizatsii derzhavnoho upravlinnia [E-governance as an instrument of modernization of public administration]. *Investytzii: praktyka ta dosvid*, 24. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/24_2018/24.pdf (accessed: 30.09.2025).
10. Verkhovna Rada of Ukraine. (2011). Pro dostup do publichnoi informatsii: Zakon Ukrainy vid 13.01.2011 № 2939-VI [On access to public information: Law of Ukraine of 13.01.2011 № 2939-VI]. Updated: 04.06.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text> (accessed: 30.09.2025).
11. Verkhovna Rada of Ukraine. (2015). Pro Natsionalnu politsiuu: Zakon Ukrainy vid 02.07.2015 № 580-VIII [On National Police: Law of Ukraine of 02.07.2015 № 580-VIII]. Updated: 12.09.2025. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (accessed: 30.09.2025).
12. Verkhovna Rada of Ukraine. (2016). Pro sudoustrii i status suddiv: Zakon Ukrainy vid 07.07.2016 № 1402-VIII [On Judiciary and the Status of Judges: Law of Ukraine of 07.07.2016 № 1402-VIII]. Updated: 04.06.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text> (accessed: 30.09.2025).

13. Samoilenko, L. Ya., & Tkachuk, D. (2023). Napriamy rehuliuвання взаємовідносин орханів правосуддя з громадськiстю [Directions of regulation of relations between judicial authorities and the public]. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia i rozvytok*, 12. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2023.12.14>.
14. Slipeniuk, V. V. (2023). Dovira do правосуддя yak skladova systemy natsionalnoi bezpeky Ukrainy [Trust in justice as a component of Ukraine's national security system]. *Pravo ta derzhavne upravlinnia*, 4. URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/4_2023/5.pdf (accessed: 30.09.2025).
15. Soroka, S. V., & Lizakovska, S. V. (2021). Osoblyvosti instytutsionalizatsii spivpratsi orhaniv publichnoho upravlinnia z orhanizatsiiamy hromadianskoho suspilstva [Features of institutionalization of cooperation between public administration bodies and civil society organizations]. *Visnyk KhNTU*, 2(77). DOI: <https://doi.org/10.35546/kntu2078-4481.2021.2.20>.
16. Statsenko, V. I. (2021). Mekhanizmy hromadskoho kontroliu u sferi publichnoho upravlinnia [Mechanisms of public control in the field of public administration]. *Publichne upravlinnia ta administruvannia*.
17. Torkhova, N. O. (2021). Systema zv'iaziv z громадськiстю v orhanakh publichnoho upravlinnia (na prykladi orhaniv правосуддя) [Public relations system in public administration bodies (on the example of judicial authorities)]. *Public Administration and Regional Development*, 12. DOI: [10.34132/pard2021.12.10](https://doi.org/10.34132/pard2021.12.10).